

معلم در گذر واژه ها

زندنگان:

سیره احمدی مقدم

مقصود احمدی مقدم

میکان کتاب

پاییز ۹۶

سرشناسه	: احمدي مقدم، حسين، ۱۳۷۱ -
عنوان و نام پديدآور	: معلم در گذر واژه ها / نويسندگان: حسين احمدي مقدم، مقصود احمدي مقدم
مشخصات نشر	: زنجان: نيکان کتاب، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهري	: ۱۰۸ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۶-۴۶۴-۳
وضعيت فهرست‌نويسي	: فيبا
يادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: معلمان
موضوع	: Teachers :
موضوع	: معلمان -- اخلاق حرفه‌اي
موضوع	: Teachers -- Professional ethics :
موضوع	: معلمان -- اخلاق حرفه‌اي -- جنبه‌هاي قرآني
موضوع	: Teachers -- Professional ethics -- Qur'anic teaching :
موضوع	: تربيت معلم
موضوع	: Training of -- Teachers :
شناسه افزوده	: احمدي مقدم، مقصود، ۱۳۴۳ -
رده‌بندي ديويي	: ۳۷۱/۱
رده‌بندي کنگره	: ۱۳۹۶ م ۳ الف / LB۱۷۷۵
شماره کتابشناسي ملي	: ۴۹۰۰۳

معلم در گذر واژه ها / حسين احمدي مقدم، مقصود احمدي مقدم

امور فني: نيکان کتاب

طراحي جلد: آتليه سگال

ليتوگرافي و چاپ: وليعصر

چاپ اول: پاييز ۹۶

تيراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قيمت: ۱۵/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۶-۴۶۴-۳

دفتر نشر:

زنجان، چهارراه سعدي، روبروي بانک پاسارگاد، کوچه باقري، ساختمان سپهر، واحد ۴

تلفکس: ۰۲۴-۳۳۳۳۵۵۴۱-۲

Email: Nikanketab@yahoo.com

www.chaponashr.ir/nikanketab

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۹

فصل اول: کلیات

یونسکو و آموزش و پرورش.....	۱۲
شایسته سالاری.....	۱۳
جایگاه و رسالت معلم در تعلیم و تربیت.....	۱۴
منابع فصل اول.....	۱۶

فصل دوم: شایستگی‌های معلم

مفهوم شایستگی و ابعاد آن.....	۱۸
مطالعات صورت گرفته.....	۲۱
مفهوم شایستگی از نظر اندیشمندان.....	۲۲
شایستگی معلم.....	۲۳
انواع ملاک‌های شایستگی معلمان.....	۲۴
توانمند بودن در جذب دانش‌آموزان.....	۲۴
توانایی اداره‌ی کلاس و هدایت یادگیرندگان.....	۲۵
توانایی ایجاد یادگیری در شاگردان.....	۲۷

۲۹	رفتارهای کلاسی معلمان
۳۱	فراهم آوردن زندگی شاد و سعادتمندانه برای شاگردان
۳۱	شایستگی اجتماعی
۳۲	ارتباط شایستگی با نقش اجتماعی
۳۳	شایستگی‌های نقش معلمی
۳۴	شایستگی از نظر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۳۷	منابع فصل دوم

فصل سوم: معلم اثربخش

۴۲	معلم اثربخش کیست؟
۴۴	ویژگی‌های معلم اثربخش
۴۸	معلم اثربخش از دیدگاه دکتر مهرمحمدی
۴۸	معلم اثربخش از دیدگاه مک ایوان
۵۱	منابع فصل سوم

فصل چهارم: نقش‌های یک معلم

۵۴	تعریف معلم
۵۴	جایگاه معلم
۵۵	نقش معلم
۵۷	معلم، تفکر و پژوهش
۵۹	نقش معلم از نظر پونت
۵۹	نقش معلم از نظر دورکیم
۶۱	وظایف معلم نسبت به شاگرد
۶۳	مهارت‌های معلم
۶۵	ابعاد تربیت

۶۵	۱. تربیت ایمانی و اعتقادی
۶۵	۲. تربیت اخلاقی
۶۵	۳. تربیت بدنی
۶۵	۴. تربیت عقلی
۶۶	۵. تربیت عاطفی
۶۶	۶. تربیت اجتماعی
۶۷	منابع فصل چهارم

فصل پنجم: مهارت‌های مورد نیاز معلمی از منظر قرآن

۷۰	اهمیت تعلیم و تربیت در اسلام
۷۴	جایگاه معلم در اسلام
۷۶	صلاحیت و شایستگی معلم
۷۶	شوق به فراگیری
۷۸	خلوص نیت
۷۹	تواضع و فروتنی
۸۰	عمل به علم
۸۱	نشر علم
۸۱	جرات ابراز ندانستن
۸۳	مهرورزی
۸۳	عفو و گذشت
۸۴	صبر و بردباری
۸۵	آراستگی
۸۶	خودسازی پیش از آموزش
۸۶	تعهد بر آموزش و پرورش
۸۶	پاسخ‌گویی به پرسش‌های دینی

۸۷	موقعیت سنجی
۸۷	رعایت آداب آموزشی
۸۷	ویژگی‌های علمی معلم
۹۱	ویژگی‌های شخصیتی و روانی معلم
۹۴	بررسی مهارت‌های اجتماعی مورد نیاز معلمان از دیدگاه قرآن
۹۴	۱. مهارت در ایجاد محیط تربیتی مساعد
۹۴	الف- الگوسازی
۹۵	ب- مهارت در بهره‌گیری از روش‌های مختلف
۹۷	۲. مهارت در برقراری روابط انسانی
۹۸	الف- تکریم شأن و منزلت
۹۹	ب- بیان ملایم و سیرخسانه
۹۹	۳. مهارت در تحریک اندیشه و پرورش نیروی عقلانی
۱۰۰	الف- طرح سوال
۱۰۱	ب- مقایسه
۱۰۱	ج- تمثیل
۱۰۲	مهارت در مدیریت و رهبری
۱۰۲	نمونه‌ای از ویژگی‌های معلمان در آیات قرآن کریم
۱۰۵	منابع فصل پنجم

پیشگفتار

تحول اساسی و زیربنایی در نظام آموزشی کشور، تحولی عمیق و ریشه‌ای است که این تحول بر نگرش‌ها، فراهدها، سیاست‌ها، نقش‌ها و کارکردهای نظام آموزشی کشور اثر خواهد گذاشت. در تحول بنیادین، نوع نگاه به معلم، کتاب و مدرسه، کلاس درس و به ویژه دانش‌آموزان تغییر خواهد کرد. این نوع تفکر، معلم را در رأس امر می‌بیند. و همه‌ی بسترهای لازم را برای رشد و سعادت همه‌جانبه دانش‌آموزان و معلمان را فراهم می‌کند. تغییرات اساسی در یک جامعه، در گرو متحول شدن نظام تعلیم و تربیت آن جامعه است. و موتور محرک این تحول معلمان آن جامعه خواهند بود. معلمان پایه‌گذاران ارزش‌های علمی و مبلغان ارزش‌های فرهنگی هستند. در تربیت نیروی انسانی کارا و توانمند در یک جامعه، معلم حرف اول را می‌زند. بهترین و علمی‌ترین برنامه‌ها در صورت نبود معلم توانا و خلاق با شکست رو به رو خواهد شد. بنابراین تنها راه داشتن معلمان متخصص، توانمند، متعهد و کارآمد، آموزش، توانمندسازی و ارتقای شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان و تأکید بر اخلاق و ایمان و رفتار مناسب بر اساس آموزه‌های دین اسلام و نیازهای جامعه است.

بدون شک چنین معلمی می‌تواند بسترهای لازمه را برای تربیت دانش‌آموزان متعهد و کارآمد را برای جامعه فراهم کند. دانش‌آموزی که در کار خود رضای خالق خویش را می‌بیند و برای رسیدن به هدف خویش حق‌الله و حق‌الناس را رعایت می‌کند و هرگز این دو را قربانی خواسته‌ها و هوس‌های خود نمی‌کند. و نتیجه‌ی این نوع از تعلیم و تربیت، همان حیات طیبه‌ی الهی است که معرف تمدن اسلامی-ایرانی به عنوان الگویی برای جهانیان است.

چنین جامعه‌ای می‌تواند بسترهای لازمه را برای تحقق حکومت جهانی موعود را فراهم کند. و این جامعه در سایه‌ی چنین حکومتی می‌تواند استعداد‌های بشری خویش را به کمال برساند. معلم همچون

اقتصادی است که در دل خود سرمایه‌های عظیم بشری را تربیت نماید. و نوشتن و گفتن ویژگی‌های معلمان در چندین کتاب همانند مرطوب کردن انگشت در آبیانوس خواهد بود. هدف از نوشتن این کتاب هم معرفی بخش‌هایی از ویژگی‌های معلمان است.

اصولاً نمی‌توان همه‌ی ویژگی‌های معلمان را در چند جلد کتاب خلاصه کرد. زیرا معلم یک انسان است و دارای علوم مختلف. معلم انسانی سازنده است معلم ماشینی نیست که بتوان برای او صفر تا صد تعریف کرد و محدوده‌ی خاصی برای وی تعریف نمود. معلمی سقف ندارد و با گذر زمان و به وجود آمدن مسایل مختلف در جهان بر معلمی معلم هم افزوده می‌شود. اصولاً معلمان بزرگترین سرمایه‌داران جهان خلقت هستند و معلمان باید قدر این سرمایه‌های خود را بدانند. شاید با خود بپرسید سرمایه معلم چیست؟ خواننده‌ی گرامی، سرمایه‌ها: یک معلم توانایی، دانش و از همه مهم‌تر دانش‌آموزان او هستند. در یک کلاس درس معلم باید بداند که در کلاس خود چندین مهندس، کشاورز، ... را دارد و او با مدیریت و رهبری آموزشی خود باید ابتدا بر وجه آنان، این باور را که در کار خود متعهد و با وجدان باشم را تلقین کند. و اصولاً باید کلاس درس را کارخانه انسان‌سازی دانست. کارخانه‌ای که معلم موتور و اساس حرکت و موفقیت است. و به طور خلاصه معلمان سرمایه‌ای فقیر جامعه‌اند. سرمایه‌دار هستند چون این موهبت به آنان داده شده که هر سال انسانیت انسان در اختیار او بران تربیت داده می‌شود. و فقیر یک جامعه‌اند زیرا قدر چنین موهبتی را نمی‌دانند.